

Asia: VN/4118/2019

Lausuntopyyntö parlamentaarisen ohjausryhmän ja asiantuntijatyöryhmän mietinnöstä, luonnos hallituksen esitykseksi avoimuusrekisterilaiksi

Lausunnonantajan lausunto

Kannatatteko avoimuusrekisterin perustamista Suomeen?

Kyllä

Mikä esillä olevista kolmesta avoimuusrekisterin soveltamisalavaihtoehdosta tulisi valita (eli mihin tahoihin kohdistuvaa lobbausta ilmoitusvelvollisuuden tulisi koskea)?

Eduskunta ja ministeriöt

Yleiset huomiot esityksestä

Yleiset huomiot esityksestä

Valtioneuvosto asetti 12.3.2020 parlamentaarisen ohjausryhmän ja asiantuntijatyöryhmän valmistelemaan ehdotusta lakisääteisestä avoimuusrekisteristä (lobbarirekisteri). Ehdotus laadittiin hallituksen esityksen muotoon. Vesilaitosyhdistys kiittää oikeusministeriötä mahdollisuudesta lausunnon antamiseen.

Vesilaitosyhdistys toteaa, että sidosryhmien yhteydenpito viranomaisiin ja ns. lobbaus on olennainen osa demokratiaa. Sillä tuotetaan päättäjille arvokasta alan asiantuntijatietoa päätöksenteon ja sääntelyn tueksi. Ilman riittävää ja kokemuseräistä tietoa lainsäädännön valmistelu jäisi puolitiehen.

Avoimuusrekisterin tavoitteena on lisätä hallinnon ja vaikuttamistoiminnan läpinäkyvyyttä. Vesilaitosyhdistys toteaa, että ei tulisi kuitenkaan luoda liian raskasta järjestelmää, joka vaikeuttaisi sidosryhmien kuulemista. Toisaalta myös velvoite ilmoittaa harjoittamastaan vaikuttamistoiminnasta kaksi kertaa vuodessa annettavalla toimintailmoituksella olisi itsessään jo kohtalaisen työläs

toimijalle, joka on rekisteröitynyt avoimuusrekisteriin. Uudessa avoimuusrekisterilaissa on tarkoitus velvoittaa lobbausta ja siihen liittyvää konsulttitoimintaa harjoittavat oikeushenkilöt ja yksityiset elinkeinonharjoittajarekisteröitymään sähköiseen avoimuusrekisteriin.

Vesilaitosyhdistys katsoo, että yhteiskunnallisen päätöksenteon läpinäkyvyyttä tulisi kehittää, mutta siten, että hallinnollinen taakka ei kasva liian suureksi. Sitä varten lakiin tarvitaan selkeät soveltamisalan rajaukset.

Kannatamme soveltamisalaksi eduskuntaa ja ministeriöitä. Siksi soveltamisala tulee rajata yhteydenpitoon kansanedustajiin, ministereihin ja ministeriöiden korkeisiin virkamiehiin. Säätelyä ei tule kuitenkaan ulottaa kaikkeen vuoropuheluun päättäjien ja intressiryhmien välillä. Vaikuttamistyöksi tulisi katsoa vain suunnitelmallinen ja pitkäjänteinen toiminta, vaikka sellaisen toiminnan kattava määrittely voi olla vaikeaa. Lisäksi katsomme, että avoimuusrekisterin tulisi keskittyä nimenomaan lainsäädäntöön ja budjettivaltaan liittyvään vaikuttamistyöhön.

Lähtökohtana on ensisijaisesti lainsäädännöllisen jalanjäljen avaaminen; mitkä tahot vaikuttavat lainsäädännön valmisteluun ja budjettivaltaan – siis eduskunnan ja valtioneuvoston päätöksentekoon. Laissa ja mahdollisesti laadittavissa suosituksissa tulisi näin ollen todeta, että toimintailmoitukseen kirjattava yhteydenpito ilmoitetaan vain, jos se liittyy lainsäädännön tai valtion talousarvion valmisteluun. Suositusten hyvistä edunvalvontatavoista tulisi olla valmiina, kun rekisteri otetaan käyttöön.

Seppälä Osmo
Suomen Vesilaitosyhdistys ry

Tiainen Anneli
Suomen Vesilaitosyhdistys ry